GKRY'DEN AB'YE TÜRKİYE'NİN ADAY STATÜSÜNÜ İPTAL ETMESİ YÖNÜNDE ÇAĞRI

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Doğu Akdenizde petrol ve doğal gaz arayışları sürerken Türkiyenin Doğu Akdeniz havzasındaki varlığı pek çok kesimi rahatsız etmektedir. Bu rahatsızlık Türkiyenin tehditlere maruz kalmasına kadar varmaktadır. Türkiyenin bölgedeki varlığına son itirazlar Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) lideri Nikos Anastasiadesten gelmiştir.

GKRY lideri Nikos Anastasiades, Türkiyenin Doğu Akdenizdeki varlığını agresif olarak değerlendirmiş, Avrupa Birliğine (AB) aday ülke statüsünün düşürülmesi gerektiğini söylemiştir.

Anastasiades, Türkiyenin Kıbrıs açıklarında petrol ve doğal gaz arama faaliyetlerini sürdürmesinin AB tarafından yasa dışı olarak tanımlandığını söyleyerek kabul edilemeyeceğini dile getirmiştir. Daha da ileri giderek, Türkiyenin aday bir ülke olarak yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde üyeliğinin ve adaylığının mümkün olamayacağını söyleyebilmiştir**[1]**.

Bu noktada göz ardı edilen bir gerçek vardır. Türkiyenin Doğu Akdenizde de Avrupada da yok sayılması hiçbir amaca hizmet etmeyecektir. Türkiyenin enerji yolları üzerindeki stratejik önemi yok sayılamaz. Kıbrıs adasında Türk ve Rum tarafları anlaşamıyor olsa da Kıbrıs adasında Türkiyenin stratejik konumunun önemine karşı çıkmanın kimseye faydası yoktur**[2]**. Anastasiades de Ekim 2020de yapılacak seçimlerde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncının yeniden seçilmesi durumunda birleşme görüşmelerinin başlayabileceğini dile getirmiştir**[3]**. Ancak GKRY'nin Türkiye'yi karşı sergilediği bu ötekileştirici tutumda ısrarcı olması, Kıbrıs'ın birleşme görüşmelerinin sekteye uğramasına sebep olabilecektir.

Türkiyenin Doğu Akdenizdeki faaliyetlerine karşı çıkanlar arasında bir zamanlar Türkiyenin her senaryoda stratejik önem taşıdığını söyleyen AKEL Genel Sekreteri Andros Kiprianu da vardır. Kiprianu bugünlerde Türkiyenin elindeki tüm gerekçelerin işlevsiz kılınması gerektiğini söylemeye başlamıştır**[4]**.

AB, kendi değerlerini ve ilkelerini yok saymak pahasına GKRYyi üye almakla ne kadar büyük bir hata yaptığını sorgulamalıdır. Nitekim Kıbrıs sorununa çözüm bulunmadan Türkiyenin tüm itirazlarına rağmen, GKRYnin ABye girmesine izin verilmesinin sakıncaları,

Avrupa Parlamentosu Türkiye eski Raporterü Kari Piri tarafından da ifade edilmişti. ABnin bu kararı, Türkiye'nin tam üyeliği konusunda oybirliği sağlamak niyetinden vazgeçildiği anlamına gelmiştir. GKRY de oybirliği sağlanması ihtimalini zayıflatacak kilit üye devlet konumuna gelmiştir. Türkiyenin GKRYnin AB üyeliğine itirazları temelsiz değildir. Uluslararası Hukuk Profesörü H. Mendelson Q.C., GKRYnin ABye katılmasının 1960 Garanti Anlaşması çerçevesinde hukuka aykırı olacağını vurgulamıştır. Garanti Anlaşmasının 1. Maddesine göre;

> Kıbrıs Cumhuriyeti herhangi bir devletle tamamen veya kısmen herhangi bir siyasi veya iktisadi birliğe katılmamayı taahhüt eder. Bu itibarla herhangi bir diğer devletle birleşmeyi veya adanın taksimini doğrudan doğruya veya dolayısı ile teşvik edecek her nevi hareketi yasak ve ilan eder.**[5]**

Türkiyenin AB aday ülke statüsünden çıkarılması önerisi, GKRYnin ABye işini öğretme cüretini göstermesi olarak yorumlanabilir. AB ve AB Kurumlarının, GKRYnin bu cesareti göstermesini nasıl kabul edebildiği merak konusudur.

**Resim: TRT Haber*

---

[1] Cypriot president: Aggressive Turkey should be stripped of EU candidate status, *Politico*, 6 Haziran 2020, https://www.politico.eu/article/cypriot-president-nicos-anastasiades-aggressive-turkey-should-be-stripped-of-eu-candidate-status/

[2] Hazel Çağan Elbir, Avrupa Komisyonu Başkan Adayı Politikalarını Türkiye Üzerinden Yürütmeye Devam Ediyor, *AVİM.org.tr*, 6 Aralık 2018, https://avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-KOMISYONU-BASKAN-ADAYI-POLITIKALARINI-TURKIYE-UZERINDEN-YURUTMEYE-DEVAM-EDIYOR

[3] Anastasiades: 'Agresif' tutumunu sürdürürse Türkiye'nin AB adaylığı düşürülmeli, *Euronews*, 7 Haziran 2020, https://tr.euronews.com/2020/06/07/anastasiades-agresif-tutumunu-surdururse-turkiye-nin-ab-adayl-g-dusurulmeli

[4] Kiprianu: Türkiyenin bütün gerekçeleri elinden alınmalıdır, *KıbrısPostası.com*, 6 Haziran 2020, https://www.kibrispostasi.com/c58-GUNEY_KIBRIS/n330331-kiprianu-turkiyenin-butun-gerekceleri-elinden-alinmalidir

[5] 2003-03-19 Türkiye'nin Kıbrıs'taki Varlığı Uluslararası Hukuka Dayalıdır, *Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Başkanlığı*, https://www.ab.gov.tr/p.php?e=28372

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "GKRY'DEN AB'YE TÜRKİYE'NİN ADAY STATÜSÜNÜ İPTAL ETMESİ YÖNÜNDE ÇAĞRI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2020 / 23. Haziran 10. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/GKRY-DEN-AB-YE-TURKIYE-NIN-ADAY-STATUSUNU-IPTAL-ETMESI-YONUNDE-CAGRI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır